

CESTA VOJÁKA

*Věnováno památce plukovníka Otakara Dokoupila,
v roce 1943 popraveného ve Frankfurtu nacisty*

Martin Rybák, Brno 2022

Zpracováno podle dokumentů a fotografií z pozůstalosti plukovníka Dokoupila a Věry Rybákové

Prolog

Otokar Dokoupil byl můj děda, kterého jsem nikdy nepoznal. Myslím si, možná naivně, že lidé by měli znát své předky a kořeny, z nichž vzešli. Proto jsem staré, pomalu se rozpadající dokumenty, které byly v písemnostech po mé mamě, zkusil převést do moderní podoby. Nedělám si přirozeně přílišné naděje, že digitální podoba je trvanlivější než papír, ale kdo ví. Nakonec ty staré dokumenty ještě nějaké to století vydrží.

O plukovníkovi Dokoupilovi vím jen to, co jsem se dočetl v denících a dokumentech, které jsem našel v písemnostech po mojí mamě. Ona sama o něm mluvila jen velmi zřídka a je dobře možné, že ani on o svých zážitcích z první světové války svým dětem moc nevyprávěl. Jeho život skončil příliš brzy, dříve než jeho děti dospěly.

Doba, kterou zažil, a lze říct, že i aktivně ovlivnil, byla z hlediska vývoje naší země a vlastně i Evropy klíčová. První světová válka zamíchala politickým uspořádáním celého světa. Velká říše Habsburků se rozpadla, vzniklé mladé Československo bylo obklopeno státy ne právě přátelskými a v Rusku vznikla militantní diktatura, která zůstává hrozbou dodnes.

Obsah

Historie rodu Dokoupilů	6
V zákopech první světové války	13
V legiích	16
Návrat do vlasti	36
Obrana národa	41
Epilog	45
Dodatky	49

Historie rodu Dokoupilů

Předkové plk. Dokoupila byli vesměs sedláci, on byl jediným vojákem. Neměl zrovna hodně sudičky. Sotva dospěl, začala světová válka, která udala směr nejen jeho dalšího života, ale zahájila převratné změny v celé Evropě, na nichž se také on jako voják podílel. První světovou válku přežil ve zdraví, tu druhou už ne.

První rodné listy, které jsem našel¹, zasahují do konce osmnáctého století. To byla doba francouzské revoluce a napoleonských

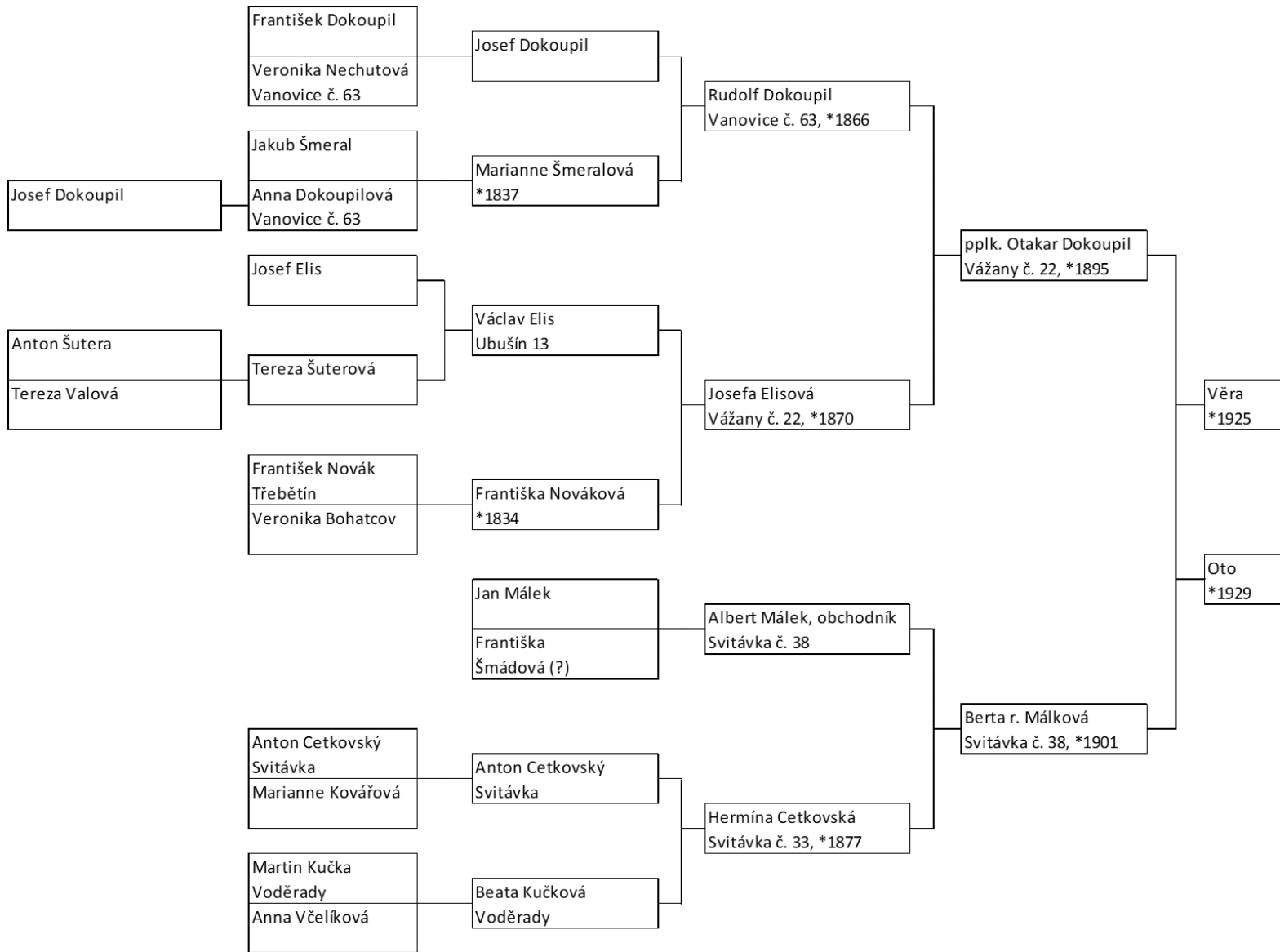
válek, které zatřásly Evropou opravdu důkladně. Jméno Dokoupil figurovalo na křestním listu jeho vnučky Marianne Šmeralové, která se narodila v roce 1837. Na rodných listech se tehdy kromě jmen rodičů, jejich bydliště a stavu, uváděla i jména dědů. Jednotlivé větve jsou patrný nejlépe ve rodokmenu na obr. 2. Všechny rodiny žily a hospodařily na Vysočině v okolí Boskovic. Předkové Otakara Dokoupila byli vesměs dobře situovaní rolníci, podle zvyku šlo o pololáníky² nebo sedláky, Elisovi provozovali navíc hostinec, stejně jako Šmeralovi, ti zase měli hospodu.

Obr. 1 Ubušín čp. 13, Jimramov

---

¹ Faksimile rodných listů jsou obsaženy v Dodatku I.

² Pololáník vlastnil pole s rozlohou okolo 10 ha a vlastní usedlost, sedlák hospodařil na rozloze nad 18 ha a měl statek. Toto rozlišení se ovšem s časem měnilo podle toho, kolik hektarů měl jeden lán. Obdobně se rozlišovaly pojmy hostinský a hospodský.

Obr. 2 Předkové plukovníka Otakara Dokoupila

Jak bylo v té době zvykem, sňatky se domlouvaly tak, aby se pokud možno majetek rozmnožil. Zatímco stavení č. 13 v Ubušíně, dnes části Jimramova, vypadá velmi skromně, ve Vanovicích už je velký dům a ve Vážanech, kam jsme jezdili za tetou Vlastou, byl pořádný statek s několika páry koní a velkým chlévem.

Obr. 3 Vážany čp. 22.

Otakar Dokoupil z Vážan se oženil s Bertou Málkovou ze Svitávky. Málkovi byli velmi zdatní obchodníci a vlastníci polí, která pronajímali tzv. podsedníkům. Ve Svitávce vlastnili kromě polí také několik domů, řadu zahrad a sadů, rozsáhlé sklepy pod kostelem a také kousek lesa, který umožňoval strýčkovi chodit na hony a střílet v lese. V číslech 38 a 39 byl obchod s rozsáhlým skladištěm, dnes bychom řekli koloniál, v němž se prodávalo „vše od jehel po lokomotivy“. Svitávka byl vzkvétající městy s textilní továrnou a Málkovi patřili k místní honoraci, majetkem i vzděláním. (Strýc Oto Málek studoval v Praze obchodní akademii, uměl

francouzsky, sportoval. Všechno ale musel po smrti svého otce přerušit, vrátit se do Svitávky a starat se o obchod. Samozřejmě, po únorovém puči 1948 Málkovi o obchod přišli. Ve skladu zbyla spousta drobného zboží, které se nehodilo do sortimentu potravin, který tam soudruzi zavedli. Dlouho jsme malovali pastelkami ještě z první republiky, ovšem rezavé hřebíky a připínáčky už nebyly k ničemu. Usedlosti ve Svitávce jsem dobře znal, často jsme za strýcem jezdili. Když jsme se v šedesátých letech dali do vyklízení nepotřebné zásoby zboží, nacházeli jsme rozličné poklady. Například do stovek starých lahví od Šaratice jsme ještě dlouhé roky lahvovali jablečný mošt, neboť jabloně na strýcových sadech rodily neustále. Také jsem našel lahvičky speciálního mazání pro koně, schváleného ještě C. a K. dvorním podkoním, jak bylo na viněťách vytištěno s příslušnými vyzlacenými erby. Z legrace jsem mazání používal při volejbalových zápasech, intenzívně vonělo mentolem a kafrem.

Obr. 4 Statek ve Vanovicích čp. 63

Obr. 5 Obchod ve Svitávce (stav okolo 1970). Dříve zabíral koloniál dvě budovy a stodolu, zboží bylo uskladněno také v patře a sváželo se dolů výtahem

Obr. 6 Za první republiky zaměstnával strýc 12 pomocníků (příručích), někteří bydleli v pokojících nalevo. Úplně vlevo byl kurník. Zanedbaný dvůr jsme vyklízeli s tátou. Budova napravo byl dříve velký sklad zboží, nacházeli jsme tam spoustu pokladů. Některé věci se daly ještě použít.

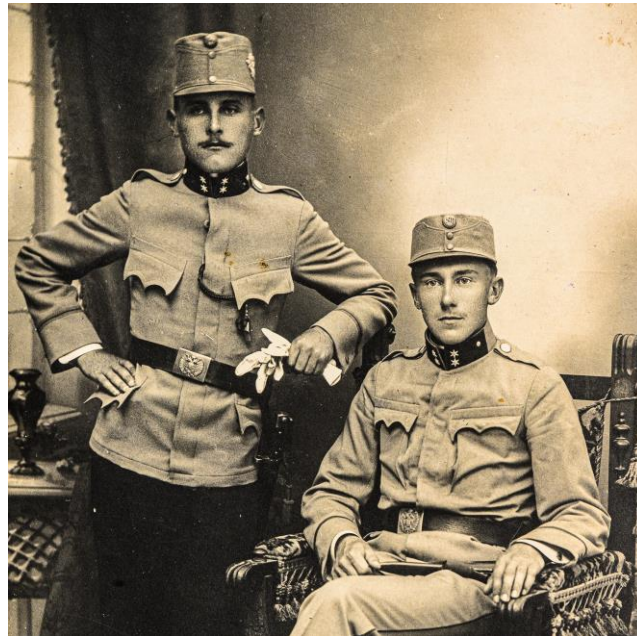
Obr. 7 Strýc Oto Málek s tetou (1970)

V zákopech první světové války

Po absolvování vyššího vzdělání (osmiletého) studoval O. Dokoupil na vojenské akademii, jak lze soudit podle hodnosti „kadet aspirant“, která je uváděna v jeho deníku ze zajetí a také v databázi legionářů³. Na obrázku je zřejmě ještě na vojenské akademii v hodnosti desátníka (vlevo).

---

³ <http://legie100.com/krev-legionare/8070/>

Kdy byl zařazen do 14. pěšího pluku a odeslán na východní frontu lze odhadnout na rok 1916, protože studium kadetů trvalo 4 roky. Na zapojení do bojů, k němuž došlo 30. července 1916, vzpomíná v kapitole „Vzpomínka na život v zákopech“ svého deníku, který si psal v ruském zajetí (text viz Dodatek II). Na frontě byl samostatným Zugskommandantem, což odpovídá hodnosti kadet-aspirant. Velel 40 mužům rozmanité národnosti.

Podle všeho byl v zákopech u Želvova, v nichž střídali Maďary, právě v době velké ruské ofenzivy, při níž do zajetí tehdy padl skoro celý pluk a jejich jednotka měla zacelit obranu. Zajat byl za dramatických okolností 8. 8. 1916 poté, co byli obchvázeni ruskými jednotkami.

Zajatci putovali dílem pěšky, dílem vlakem do Lukojanova u Nižného Novgorodu. Cestu a život v zajetí podrobně vylíčil ve svém deníku (je v Dodatku II). Byl zařazen mezi zajaté důstojníky, vesměs české národnosti. Kromě popisu jednotlivých událostí deník obsahuje také zajímavé podrobnosti o zajištění menáže, denní jídelníčky, rozpisy cen potravin. Uvádí také seznam svých vydání každý měsíc, neboť zajatci dostávali peníze v rublech prostřednictvím Červeného kříže ze Švýcarska a museli se za ně stravovat.

Již v Ljukanově podal 18. 9. 1916 přihlášku do Čs. legie v Rusku, do legií byl zařazen až po devíti měsících.

Obr. 8 Fotografie ze zajetí

V legiích

Do čs. legií v Rusku byl O. Dokoupil zařazen 18. 8. 1917, tedy téměř rok po podání přihlášky. Nejprve byl zařazen v hodnosti praporčíka do 5. střeleckého pluku. V legiích potom sloužil ve čtvrté rotě 1. úderného praporu až do roku 1920, takže se účastnil řady bojových nasazení⁴. Příslušníci 1. čs. samostatného úderného praporu byli dobrovolníci⁵, kteří si členství v něm zvolili dobrovolně s vědomím, že tento elitní vojenský útvar byl nasazován na místa nejtěžších bojů. Veliteli 1. čs. úderného praporu byli postupně plk. Ušakov (padl v boji s bolševiky na Bajkale v roce 1918), Žák a Hásek. Heslem úderníků bylo „*Červenobílá stužka za Čechii, umrlčí lebka za smrt, není života bez Českého státu, svobodu nebo smrt*“. Smrtihlavem se také označovaly uniformy úderníků nášivkami na rukávech

V situaci, kdy byli legionáři vystaveni velké početní přesile protivníků a přesto ovládali neuvěřitelně velké území, přijali filosofii „*s ničím se příliš nepárat, problémy řešit intenzivně na místě anebo je neřešit vůbec, pokud za to nestojí*“.

---

⁴ 1. čs. samostatný úderný prapor vznikl dne 28. prosince 1917. Češi, kteří byli dříve v oddílu generála Kornilova, se stali kádrovým základem 1. čs. samostatného úderného praporu spolu s elitními legionáři, kteří sem přešli od 2. divize čs. legií. 1. čs. samostatný úderný prapor existoval až do svého příjezdu do vlasti. (Členění a složení legií se v průběhu jejich přesunu na východ měnilo.)

⁵ Informace převzaty podle <https://www.valka.cz/827-1-cs-uderny-prapor>, další podrobnosti o politické situaci viz Dodatek V

O bojových akcích legionářů i konkrétně úderného praporu lze v literatuře i na internetu nalézt řadu odkazů. V pozůstalosti Otakara Dokoupila, který v legiích dosáhl hodnosti kapitána, se zachovala řada fotografií a také část deníku, popisující denní činnost 4. roty, včetně důležitých rozkazů, úspěchů i problémů. Toto zajímavé a poučné čtení, ilustrující náladu v závěru ústupových operací před odplutím do Evropy, je v Dodatku III.

Obr. 9. V uniformě úderného praporu, na rukávě smrtihlav. Snímek je z období po zařazení do úderného praporu.

Vel. úd. praporek předává praporek
 praporečnicku s. k. Pilylovu
 v. rota.

Vel. česko-s. úd. praporek na Rusi
 gen. major Syrový předává praporek
 vel. úd. praporek majoru Háškovu.

Obr. 10 Předávání praporů údernému praporu velitelem legií generálem Syrovým

Obr. 11 IV. rota 1. úderného praporu

Obr. 12 Výřez předešlého obrázku. Nadporučík Dokoupil a velitel roty kapitán Janeček

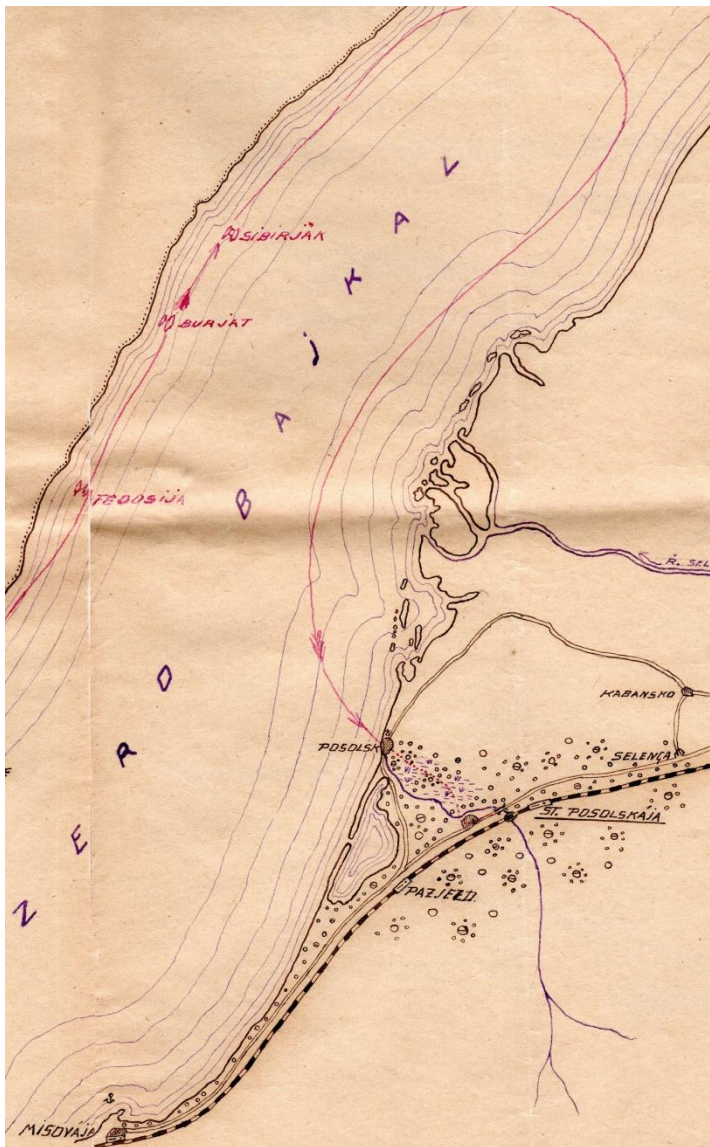

Obr. 13 Legie měli i vlastní letectvo

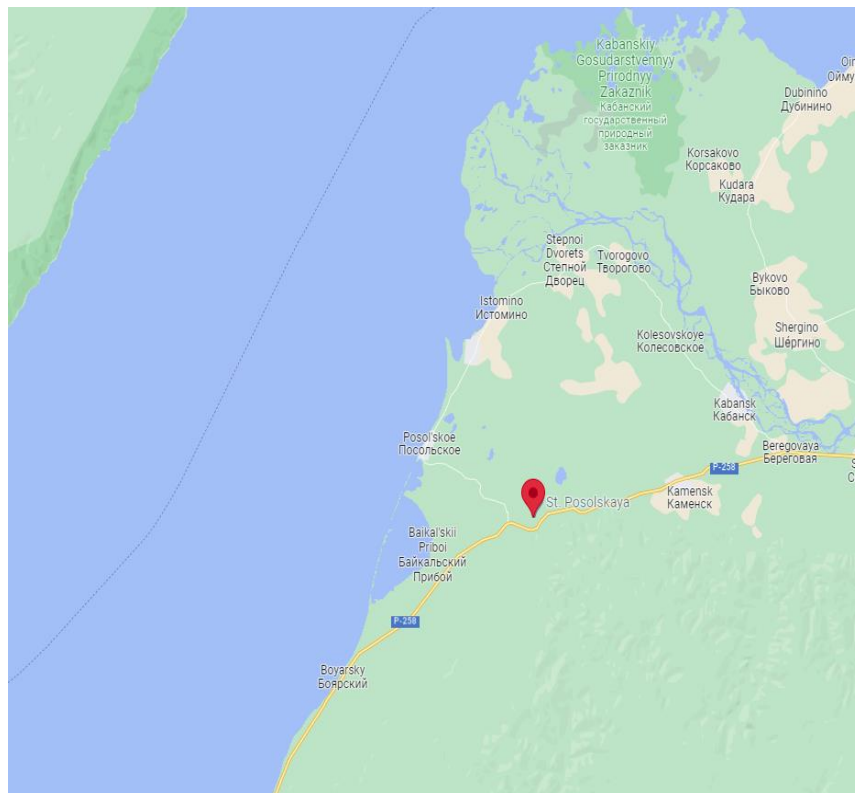
V pozůstalosti se nacházejí i fotografie z bojů a také průsvitky se skicami postavení legionářských jednotek v bojích roku 1918 na Sibiři. (Faksimile všech mapek jsou v Dodatku IV.)

Srovnání tehdejšího náčrtku obchvatu podplukovníka Ušakova přes jezero Bajkal a dobytí stanice Posolská se současnou situací dle Google Maps.

Legionáři obepluli jezero, po němž svedli jejich lodě námořní bitvy, provedli výsadek v týlu bolševiků a dobyli železniční stanici Posolská s důležitým železničním mostem.

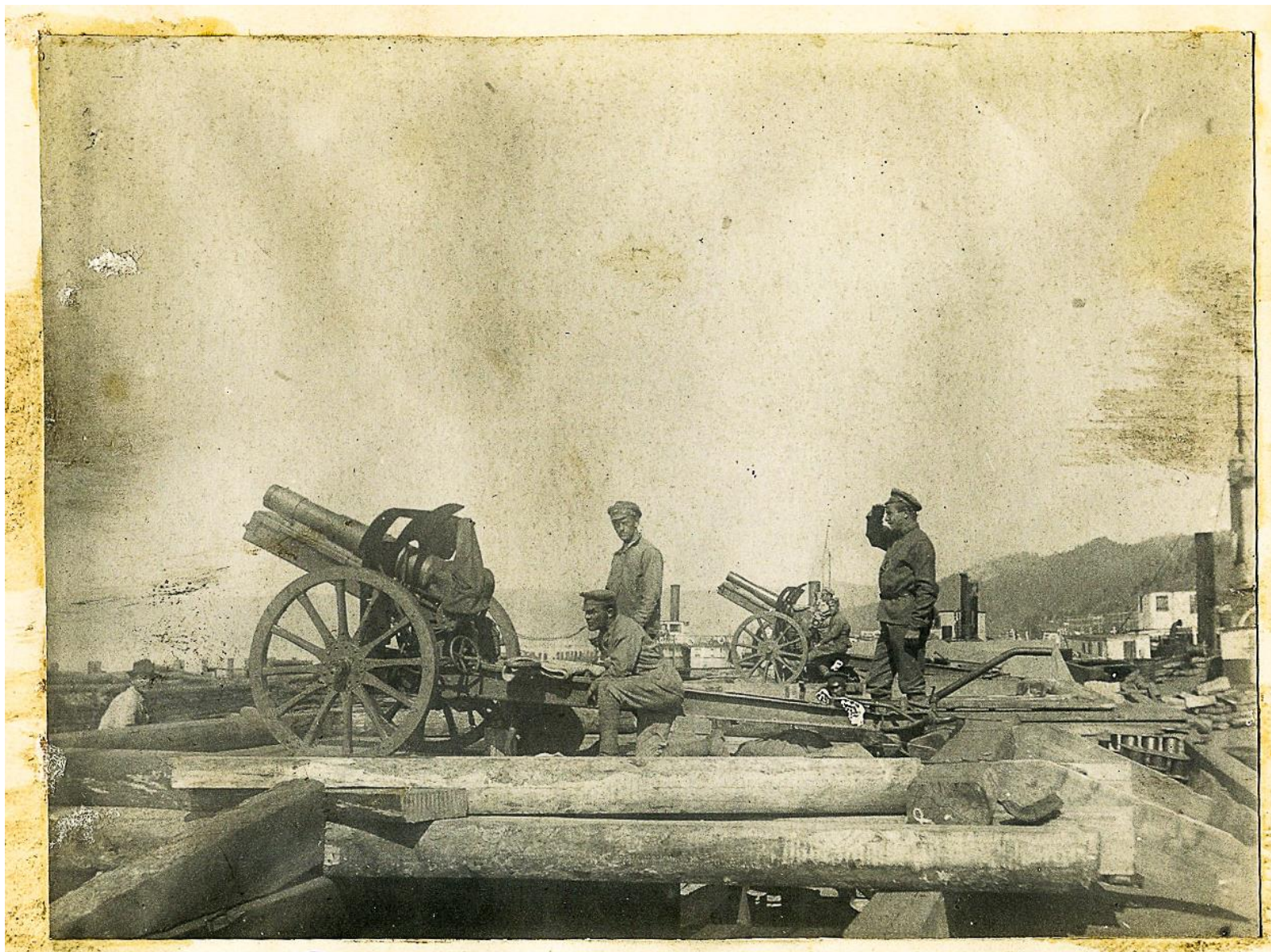

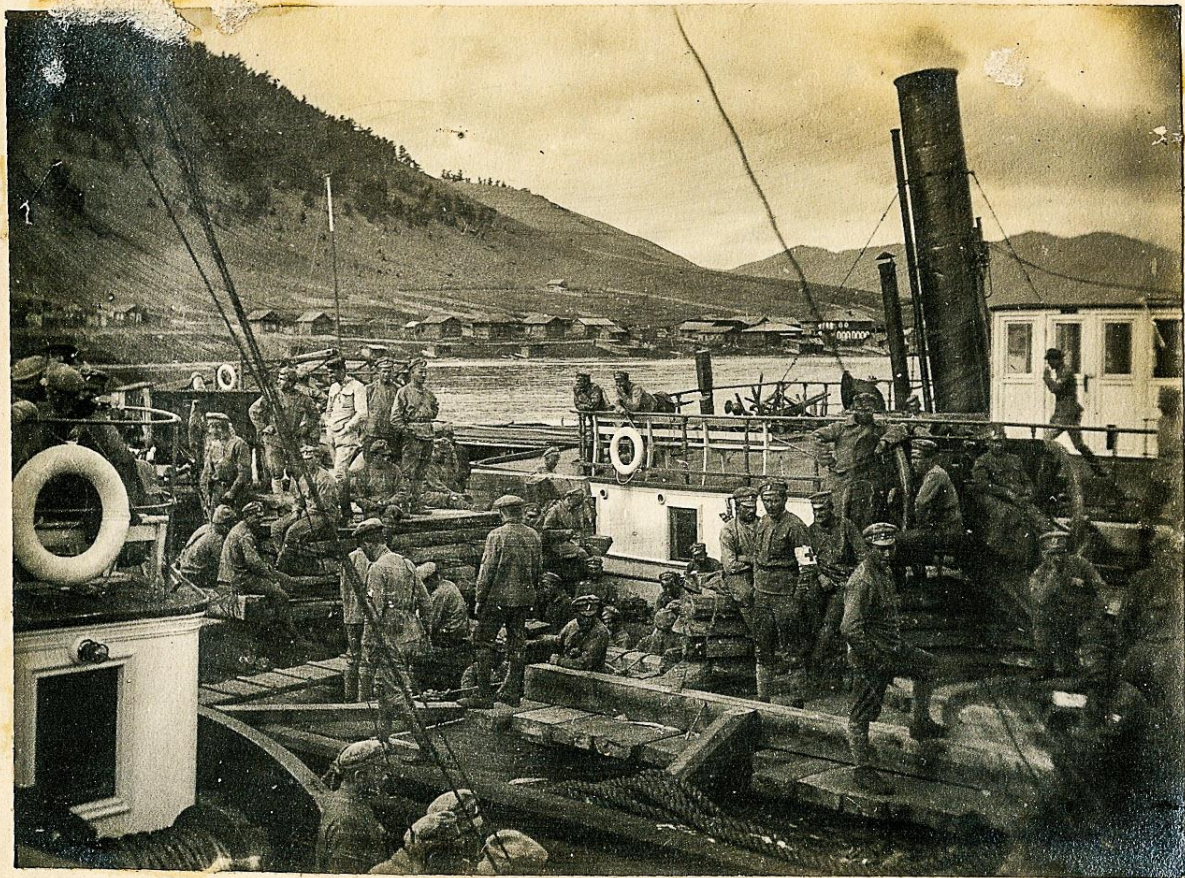
Obr. 14 Z obchvatu do stanice Posolskaja po Bajkalském jezeře

Obr. 15 Pobřežní baterie legionářů na Bajkalu

Pjezd do prístavu Kishleničensk "na
jere "Bajkal"

Лувчені намі на "Байкал"

Obr. 16 Výsadek u Posolské

Obr. 17 Ústup přes řeku Bolšája u Posolské

Obr. 18 Nádraží v Irkutsku, panychida za pluk. Ušakova

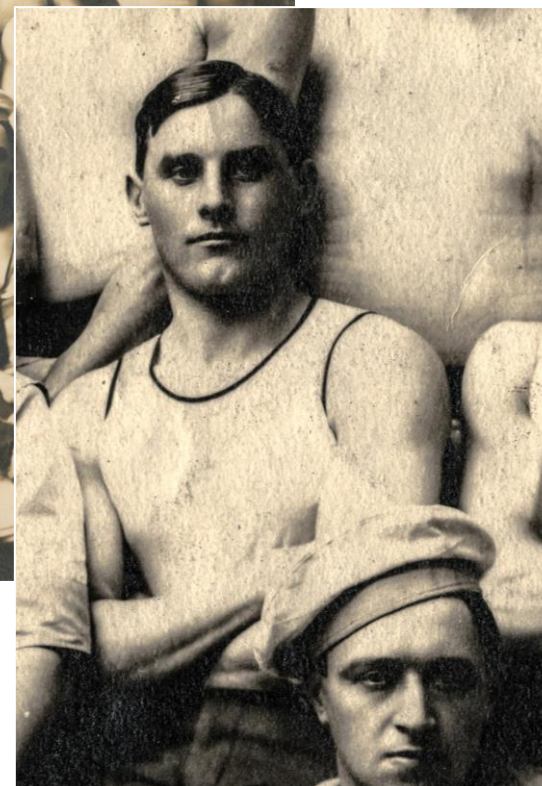

Obr. 19 Padlí legionáři u Posolské

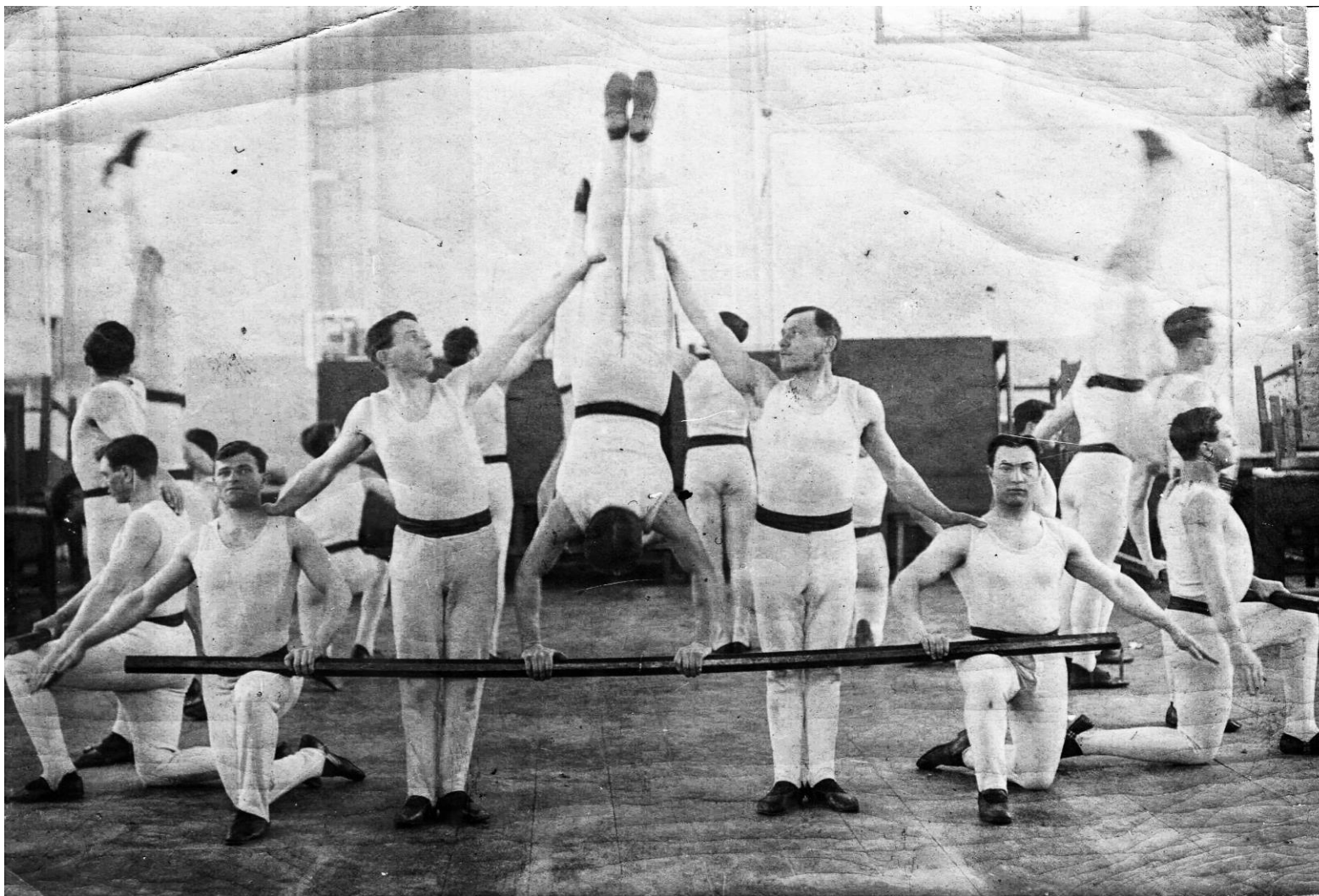

Obr. 20 Stanice Posolskaja dnes. Ulice 70 let Října (Google Maps)

Významnou úlohu při formování ducha legií sehrál Sokol. Masaryk prohlásil
„Bez Sokola a sokolů by nebylo legií, bez legií by nebylo Československa“.
Do činnosti Sokola se O. Dokoupil zapojil aktivně, jak ukazují některé fotografie

Obr. 21 Sokolové předváděli v ruských městech svá cvičení

Obr. 22 Nadporučík Dokoupil

Návrat do vlasti

Legie se postupně přesunuly do Vladivostoku, odkud odplouvaly lodě do Japonska a pak dále přes Tichý oceán do Ameriky. Jak se blížil termín návratu, vojáci začali stále více myslet na domov a s dlouhým čekáním na transport začala morálka klesat. Rota Otakara Dokoupila cestovala domů přes Kanadu, kterou přešli legionáři vlakem, a dále lodí do Evropy. Zde zápisky v deníku 4. roty končí – kronikář uvádí pouze časy příjezdů do jednotlivých evropských měst.

S návratem domů neskončily vojenské operace legií. Československý stát bojoval na jihu s maďarskými i slovenskými komunisty a další boje se vedly s Poláky na území Těšínska. Právě do těchto bojů se zapojil i Otakar Dokoupil, který zůstal po návratu z Ruska v červenci 1920 v hodnosti kapitána v armádě. U 1. úderného praporu byl až do listopadu 1920, později byl převelen k pěšímu pluku v Brně, ale prvních 8 měsíců strávil na Těšínsku a v Jihlavě.

V Brně sloužil u 43. pěšího pluku v hodnosti majora do roku 1927. Roku 1924 se oženil s Bertou Málkovou, dcerou úspěšného obchodníka ze Svitávky. Dcera Věra se jim narodila v roce 1925 a v roce 1929 se narodil syn Oto.

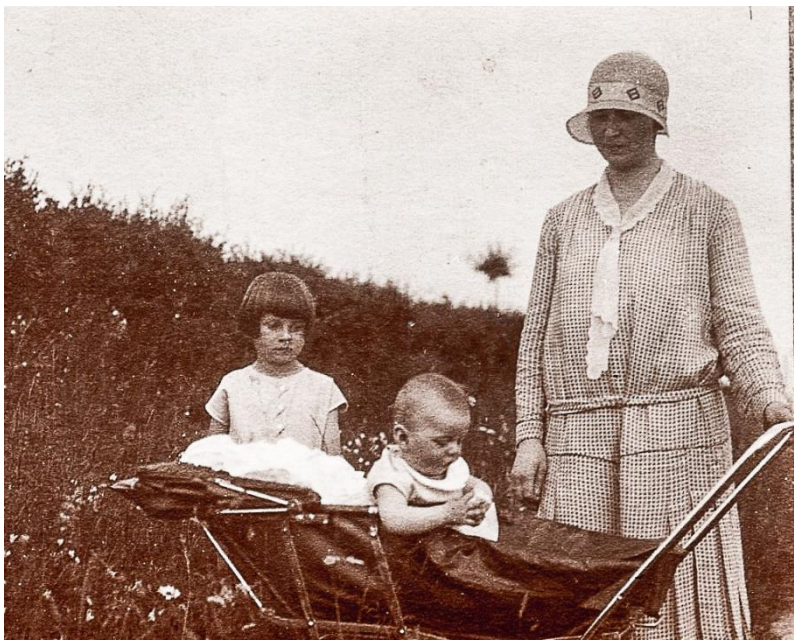

Obr. 23 Rodina Berty Málkové: Oto, Josef, Berta, Hermína

Obr. 24 Berta Dokoupilová s dětmi ve Svitávce

Po narození dcery Věry byl major Dokoupil převelen do Chebu, kde zůstal i s rodinou až do června 1934. Vše se zdálo krásné. Měl dvě šikovné zdravé děti, krásnou ženu, v Brně si začal stavět dům na dnešní Havlíčkově ulici a chystal se na stěhování do Brna.

Bohužel, manželka Berta zemřela po krátké nemoci v březnu 1934. Ani už nespátřila dokončený nový dům. Ovdovělý major byl převelen zpět do Brna. Byl povýšen na podplukovníka a velel zde pěšímu praporu brněnské posádky.

Obr. 25 Foto z roku 1935. Zleva Otyň, jeho babička Hermína, Josef Málek, Věra. Stojící Otakar Dokoupil a jeho švagr Oto Málek

Obrana národa

Roky po nástupu Hitlera v Německu k moci musely být pro důstojníky v činné službě náročné. Budovala se pohraniční opevnění. I když byl stále mír, bylo zřejmé, že další válečný konflikt je na spadnutí. Potom mnichovská dohoda obnažila opevnění na hranicích republiky a okupace v březnu 1939 znamenala konec definitivní.

Silná čs. armáda byla odzbrojena, ale řada vojáků chtěla pokračovat v odporu. Tak vznikla Obrana národa, ilegální odbojová organizace. O její činnosti existuje řada knih, nicméně byla záhy prozrazena. Gestapo účinně zasáhlo, ostatně vysoké armádní důstojníky určitě sledovalo hned od března 1939.

Podplukovník O. Dokoupil, který se do činnosti Obrany národa od počátku aktivně zapojil, byl zatčen 7. 12. 1939, několik měsíců byl vyslýchán ve vazbě v Sušilových kolejích, následovala vězení v Německu. Soud se skupinou důstojníků se konal ve Frankfurtu a 19. 10. 1942 byl vynesena rozsudek smrti. Žádost o milost, podaná jeho dětmi, nebyla přijata, 19. 2. 1943 byla poprava vykonána.

Vojenská organizace domácího odboje

"O b r a n a N á r o d a"

historický odbor při voj. útvaru 4520.

Brno, 17. prosinec 1946.

P o t v r z e n í .

Historický odbor ON. při voj. útvaru 4520 potvrzuje, že pplk. Otakar Dokoupil, nar. 21. 1. 1895 ve Vážanech, okr. Boskovice, tamtéž příslušný, byl příslušníkem ON. od jejího založení v r. 1939. Byl velitelem úseku On. Brno-sever v kraji Brno-město pod velením pplk. Tomáše Podruha. Zástupcem pplk. Dokoupila byl škt. Pravoslav Navrátil. Pplk. Dokoupil působil jako organisátor úseku a mimo to pracoval velmi obětavě při získávání zbraní, které uschovával a zúčastnil se též velmi činně při rozšiřování illegálních tiskovin a letáků.

Za svoji činnost byl 7. 12. 1939 gestapem v Brně zatčen, 19. 10. 1942 odsouzen lidovým soudem ve Frankfurtě n/Moh. k smrti a dne 19. 2. 1943 tamtéž popraven.

Za své zásluhy v odboji byl p. prezidentem republiky vyznamenán válečným křížem 1939 i memoriam a OV. č. 101/46 povýšen na plukovníka in memoriam.

Svědci:

Za historický odbor ON:

Obr. 26 Vyjádření organizace Obrana národa k činnosti pplk. Dokoupila, vydané po válce

Frankfurt, 14/2. 1948.

Abs. Olava Orkompil Religion Ev. Abt.

Richtlinien für Angehörige! — Genau beachten!

Besuche: Alle 2 Monate und im allgemeinen nur von Eltern, Großeltern, Kindern, Geschwistern und Ehegatten. — Personen unter 16 Jahren werden nicht zugelassen. — Besuchsschein unbedingt erforderlich, daher rechtzeitig durch den Gefangenen beantragen. Nur die auf dem Besuchsschein bezeichneten Personen — Höchstzahl 2 — werden zugelassen. Ausweis über die Person erforderlich.

Briefe: Der Gefangene darf alle Monat 1 Brief schreiben und 2 Briefe empfangen. Darüber hinaus einlaufende Briefe werden nicht ausgehändigt, dergleichen Briefe, die den Umfang eines Normalbriefbogens überschreiten. Den Briefen dürfen nicht beigelegt werden: Geld, Briefmarken, Lichtbilder und Zeitungsausschnitte. Briefe in deutscher Sprache und lesbar schreiben! Briefumschläge ohne Futter verwenden! — In dringenden Angelegenheiten, die außerhalb des zulässigen Briefwechsels erledigt werden müssen, können sich die Angehörigen an den Vorstand des Strafgefängnisses wenden.

Pakete: Lebens- und Genussmittel dürfen grundsätzlich — auch für Festtage — nicht zugesandt werden. Gebrauchsgegenstände, wie Kleider usw. nur nach ausdrücklicher Genehmigung durch den Vorstand. Bei Nichtbefolgung dieser Vorschrift erfolgt Rücksendung auf Kosten und Gefahr des Absenders.

Geldsendungen: Nur an die persönliche Anschrift des Gefangenen.

Vorsicht bei Besuchen entlassener Gefangener, die vielfach Betrugsabsichten haben und sich bisweilen als Gefängnisbeamte ausgeben. Sofortige polizeiliche Feststellung erwünscht!

Rand freilassen!
Auf die Zeilen schreiben!

Meje ny draxa' deličny!
Proj kam dus posledn' dopis. Všechny
koleč prahy se drachy se mamym, dus vece
vedy da za faš' drachy mamčkom. Meje před-
tucha se pohlav, pro me na banku puceš' avin
nie mola, od chasem p plon ním v Pána Boha
Dětiá kvila, Duchá matička a opton ním
ke Pán' p'ádkon budmeust. Me' duale'
diti, dukuj kam ea ose so jte pro miji gácha-
m uaimy. — Pán' bůh kam ea to zchey pro ehy
káv' čivst. Duceřnyte peme v Pána Boha a on
káv' m'ichy neopustí. Do posledn'ho miho
budem se moraliti za bůh a za faš' lipn' budmeust
Pán'le diti ehy hrobnym a mije se p'ádkon rádi
pro ehy' bůh' p'ivst a pomahy le p' navrajem v
dobáč' stobych i zlych. Já peme uaimy, ze

K 0548

káv' živst bude lipnóm ním byl miji a ze budeto
mít p'ním ním sčeti ním mila kase ustáctnal
mamčka a ladičch. Me' drach' diti, vijn' ale
vse pme posledn' p'ochay p'óm naim' drachy m'
pročinyte jin mým jmeřem ea p'echna mně a
kam p'ostáctana, dobrodin', zvlášt' mým drachy m'
a stavčim' m' p'ochim' a samogonim', sn'častym'
slavčim', slyh' bůh' a diti' čaři a celim'
naim' m' p' kuceš' m'. Pročinyte kabi' ním, k'etn'
kam pomahali ve kaim' živčim' kji ea miji ža-
chram' a k'etn' se p'ovřili kam p' p' jinnorati:
káv' živčy' vrad. Vijn' ale, me' diti, t'iv' Mavce p'á-
ji' obzlastn' p'iev' o kái v živčto žyč' dobáč'. K'
pim', ze se o kái sláči, době slava a ze i diti' - p'okud
si snij živst n'evančete jinak - bude kam dohn' a
stavčim' hrobnym'. Pán' je vše odpat'! Pán'
se tyče, maj'elba, vše kam aanch' sn'častny' stige p'odle
jeho g'ugl'p'inko p'iečom' - p'ovřim' ho o to. Jinak p'eme
uaimy, ee vše, o so jte ustáctny' m' obch' m' m' p'ivšy' a
o so jte byh' p'ipnavem, ze kam jedim' bude v'račeo.
Jinak je samogonim' vše kase, tl. v. Duceř' maim' nemyčim' k'
se b'čeo (dvoč'ic' jeduostn' k'), ho kam občera' slyč' je -
nomyčy' a p'okud se m'ych' p'lečim' tyč'č' kam v' ditič'ka

Rand freilassen!
Auf die Zeilen schreiben!

Rand freilassen!
Auf die Zeilen schreiben!

pr. nemom' jednych). Oachdrem' p'ochi' deti, smivem
se vsomni, kladni na ucenst. Oachdrem' jako hurota.
Nepny m' komu jure zleho, p'otudam' vsich, k'leu'm j'm' p'ra-
vli luti hagny' omel' a lake tam, p'oncehoim' sam
p'otma tenti t'rot lude uel' by.

Ma' negdram' mami nko, fectinbu, brati a sestry, lonem
se p' kam' a plekny' kam' jako kas' hndny' syn a brat za
vsichom' co jite pro mne a me' nestoche' deti ucim' li. Bih
kam' za to nestoche' ehmey a dey kam' nem' v budemem'
ne jom' hogni' st'v'el', z'edam' a p'yzimam'. Dej Bih
kam' p'rabny' m' volimam' p'lastom' a p'p'ozimom' budemem'
nost. Me' d'v'el', nestoche' p'odice a smyzeney, vsupst'e
mi vsichom', co jim kam' k'ohy' alko v jivoti j'm' p'ostel' a
p'omim' kas' nesapominejte na moje uc'astne' deti a p'oma-
hejte jim v t'v'el' z'ly'el' dobach a p'ot'isnyte je. Bih
hndny' stale p' kam'!

Trahy' sm' l'ahy' d'edebu, brat'eb, ota a d'v'el', h-
em' se p' kam' jako elen' kam' hndny' volimam' a d'v'el'
kam' p'ap'ol'ed' za p'echom' co jite ucim' li pro moje d'v'el'
deti a pro mne a p'ot'm' kas' abyte se o me' d'v'el' i
v j'iz'el' budemem'osti, a p'ahadeli jim vse o a byli
k'v'atym' oodem' j'm' p'raveni. Bih kam' vsichom' o'p'let'
p'omim' kas', ucim' se my' el' deti hndny' a p'ost'ue'

obcany. Oap'ust'e mi, ke jom' kam' jom' j'm' p'ra-
dolik' l'izy'el' ch'el' a d'v'el'ost'. Ale d'v'el'ost', ke jite
mne p'ochop'eli. Mily' Bih kam' d'v'el' m'och' z'edam'
a p'ist'el' se m'om' a p'omahy' kam' jom' nesti' kas' l'izy'
kam'.

Me' uc'astne' a nejnost'ost'ny' deti'eb, lonem
se p' kam', l'izy'el' jite p'omim' j'v'om' a m'ij' j'v'om' p'ast'el' cele
kam'; ch'el' jom' kam' j'm' p'ra-ty' p'ubom', p'p'ozimom'
a p'adostom' budemem', ale omel' mi nep'udl'. P'omim'
kas', abyte mne nestoche'ly. Oep'omim' se na mne vsay
v uc'astim'. Me' jom' kas' op'avadu' si' b'v'el' rad' a pro
kas' v pro kas' budemem'ost' jim byl' odh'm'lam' ke l'izy'
ol'et'. P'omim' kas' d'v'el' by, b'v'el' hndny' j'm' m' v'v'el'
m' v' a d'v'el'm', je to m'oge p'od'ed' m' v'v'el'm'. M'ij' se, rad'
Me' l'izy'el' m'ij' rad' a p'ozji' v'v'el' tak jak jom' j' m' v'v'el'
je. B'v'el' p'la' p'ast'om' a v'v'el' v' l'ym' budemem'.
kam' Bih kas', s'v'el'm', neg'v'el'm', d'v'el'ost' v' m'el'm' a k'ledy'el'
v'v'el' m'el'm' a p'omim' se m'el'm'. K'v'el' m'ij' p'od'ed'
p'p'ozim' m'om' j'v'om' p' kam'. B'v'el' p'ast'om' m'el' d'v'el'
deti a nesapominejte na svoji' hndny' mami' el'm' a la-
d'v'el'. O'v'el' byl' k' kam' v'v'el'm' k'v'atym', ale v'v'el'm' m'el' Bih
kam' j'm' s'v'el'm'adi'. M'ij' se p'p'ozim' a d'v'el'ost' m'el'
kas' m'el'm' p'od'ice. L'aham' a l'ihom' Bih o'v'el' a v'v'el'm'
m'el'm' p'ochy' p'ap'ol'ed'. Kas' nestoche'ly' d'v'el'ost'.

Rand freilassen!
Auf die Zeilen schreiben!

Epilog

Zatčení otce a více než tři roky trvající věznění muselo být pro jeho děti traumatizující. V těchto nejtěžších chvílích zasáhl jejich strýc Otto Málek ze Svitávky. Zajistil, aby mohly dál bydlet ve svém domě (s hospodyní, všichni jí říkali Mařka, a obě děti ji nejspíš měly z duše nerady). Starší Věra dál studovala a dokončila maturitu, studoval i mladší syn. I po válce je strýc dál podporoval a postaral se, aby oba sirotci mohli dále studovat. Oba nakonec dokončili lékařskou fakultu. Vzal na sebe také další důležitou věc, a to splacení hypotéky, která vážla na jejich domě na Havlíčkově ulici.

V roce 1946 byl Otakar Dokoupil povýšen na plukovníka in memoriam a na rodném domě č. 22 ve Vážanech byla odhalena pamětní deska. A to bylo na dlouhou dobu všechno. Komunisté legionáře nesnášeli a odbojáře jiné než komunistické už vůbec ne.

Teprve v roce 1967 se mohla začít jednání s německou stranou o vydání schránek s popelem odbojářů skupiny Obrana národa, popravených ve Frankfurtu. Na Ústředním hřbitově v Brně v části věnované obětem druhé světové války jim byl zřízen malý pomník.

A teprve po sametovém převratu dostali potomci popravených od německé strany přiznanou menší rentu.

Dcera Věra dokončila lékařskou fakultu a specializovala se na psychiatrii v Brně. Po svatbě s právníkem Cyrilem Rybákem vychovali dva syny, Martin a Víta.

Syn Oto Dokoupil také dokončil lékařskou fakultu. Po vojně dostal umístěnku do Podbrezové na Slovensku a do Brna se už nevrátil. Zůstal na Slovensku a oženil se s Lenkou, také lékařkou. Žili nejprve v Podbrezové, potom se přestěhovali do Lučence. Měli spolu čtyři děti: Lenku, Andreje, Martina a Evu.

Obr. 27 Příbuzní a přátelé při odhalení pamětní desky na domě ve Vážanech

IN MEMORIAM

ZA PLUKOVNÍKEM

OTAKAREM DOKOUPILEM

RUSKÝM LEGIONÁŘEM

POPRAVENÝM NACISTY V R. 1943

*Obětoval svůj život za nás,
nezapomeňme nikdy jeho oběti.*

V TOMTO DOMĚ SE NARODIL 21. LEDNA 1895
PLUKOVNÍK
OTAKAR DOKOUPIL
RUSKÝ LEGIONÁŘ
ZATČEN 7. 12. 1939, POPRAVEN NACISTY 19. 2. 1943.

DÁL SVŮJ ŽIVOT ZA NÁS!
NEZAPOMEŇME NIKDY JEHO OBĚTI!

Obr. 28 Pamětní deska ve Vážanech

MĚSTSKÝ VÝBOR SVAZU PROTIFAŠISTICKÝCH BOJOVNÍKŮ V BRNĚ
RADA MĚSTSKÉHO NÁRODNÍHO VÝBORU V BRNĚ
VELITEL POSÁDKY V BRNĚ
TECHNICKÁ A ZAHRADNÍ SPRÁVA MĚSTA BRNA

zvou na

**PIETNÍ AKT ULOŽENÍ
UREN S POPELEM ODBOJÁŘŮ,**

popravených v roce 1943 ve Frankfurtu nad Mohanem

BENEŠ JOSEF

železniční zaměstnanec
* 3. 2. 1906 † 10. 2. 1943

ČERNÝ VÁCLAV

důstojník z povolání
* 24. 9. 1902 † 18. 3. 1943

DOKOUPIL OTAKAR

důstojník z povolání
* 21. 1. 1895 † 19. 2. 1943

FICTUM OLDŘICH

důstojník z povolání
* 3. 7. 1907 † 4. 5. 1943

GOLDA JAROSLAV

důstojník z povolání
* 6. 9. 1893 † 19. 2. 1943

KRŠKA JOSEF

zaměstnanec Zem. výb.
* 15. 2. 1904 † 10. 2. 1943

KULATÝ FRANTIŠEK

důstojník z povolání
* 2. 9. 1894 † 18. 3. 1943

MARTÍNEK JAN

knihupec
* 28. 5. 1901 † 10. 2. 1943

NAVŘÁTIL PRAVOSLAV

důstojník z povolání
* 7. 11. 1897 † 3. 3. 1943

PODSEDNÍK VLADISLAV

důstojník z povolání
* 31. 7. 1898 † 3. 3. 1943

POMP JOSEF

policejní důstojník
* 25. 10. 1888 † 19. 2. 1943

ING. PROŠEK MILOŠ

soukromý zaměstnanec
* 8. 5. 1913 † 3. 3. 1943

PŠIKAL JOSEF

zaměstnanec města Brna
* 6. 2. 1903 † 10. 2. 1943

RYŠÁNEK FRANTIŠEK

železniční úředník
* 14. 4. 1899 † 10. 2. 1943

ING. SVOBODA KAREL

zaměstnanec ZME
* 6. 7. 1913 † 3. 3. 1943

SMUTNÝ ANTONÍN

železniční úředník
* 13. 7. 1893 † 10. 2. 1943

TRTÍLEK ARNOŠT

odborný učitel
* 4. 6. 1896 † 3. 3. 1943

VACH FRANTIŠEK

dělník
* 27. 3. 1903 † 10. 2. 1943

WILKA OLDŘICH

železniční úředník
* 22. 1. 1899 † 18. 3. 1943

ZAORAL METODĚJ

důstojník z povolání
* 19. 3. 1895 † 19. 2. 1943

Dodatky

Aby nebyla narušena plynulost vyličení životních osudů plukovníka Dokoupila, jsou některé dokumenty přesunuty na závěr formou několika dodatků.

Dodatek I obsahuje faksimile křestních a oddacích listů, dovolujících dohledat předky více než dvě stě let zpátky.

Dodatek II je faksimile deníku, který si vedl tehdy četař Dokoupil c. k. armády v zajetí.

Dodatek III obsahuje faksimile deníku 4. roty I. úderného praporu včetně dochovaných fotografií.

Dodatek IV obsahuje faksimile průsvitek s mapami vojenských operací na Sibiři v roce 1918.

Dodatek V obsahuje z internetu stažený text, který dobře popisuje politickou a vojenskou situaci čs. legií na Rusi. Uvedená adresa umožňuje dohledat další informace v této oblasti.

MR